

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Ndc/24/2024
Identifikačné číslo spisu:	8723212487
Dátum vydania rozhodnutia:	14.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8723212487.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky B. T., narodenej XX. O. XXXX, M., D. XXXX/XX, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Marcel Mašan, s.r.o., Poprad, Dostojevského 3313/12, IČO: 36858935 a manžela I. T., narodeného XX. O. XXXX, S.-I. ves, B. XXXX/X, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletému I. T., narodenému XX. W. XXXX, M., D. XXXX/XX, vedenom na Mestskom súde Bratislava II, pod sp. zn. 28P/39/2024, o návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu navrhovateľky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti v y h o v u j e.

Vec vedenú na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 28P/39/2024 p r i k á z u j e na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Poprad.

Odôvodnenie

1. V právnej veci účastníkov je vedené konanie na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 28P/39/2024, ktorému bola vec postúpená Okresným súdom Poprad z dôvodu miestnej príslušnosti v súlade s ustanoveniami § 92 v spojení s § 2, § 36, § 3 ods. 1 a 3, § 5, § 6 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok účinného od 01. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“).

2. Podaním z 15. apríla 2024 navrhovateľka predložila návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Poprad z dôvodu, že účastníci ako manželia posledné spoločné bydlisko počas manželstva nemali. Na Okresnom súde Poprad sa viedlo konanie o úprave práv a povinností rodičov k maloletému vrátane úpravy styku, vedené pod sp. zn. 29P/20/2023, ktoré bolo právoplatne skončené dňa 06. apríla 2024. Maloletý I. býva v Poprade, preto podľa názoru navrhovateľky je vhodnejšie prejednávať vec na Okresnom súde Poprad, ktorý už upravoval rodičovské práva k maloletému dieťaťu. Taktiež aj z hľadiska hospodárnosti a znalosti pomerov je vhodnejšie, aby maloletý bol v konaní zastúpený opatrovníkom príslušným podľa miesta jeho bydliska.

3. Druhý manžel sa k návrhu prikázanie veci z dôvodu vhodnosti inému súd nevyjadril.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 01. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

6. Podľa čl. 4 Základných princípov CMP súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania veci samej. Ak je účastníkom osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

7. Podľa čl. 5 Základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) záujem maloletého dieťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava II a Okresnému súdu Poprad, posudzujúc opodstatnenosť dôvodov návrhu na prikázanie veci inému okresnému súdu z dôvodu vhodnosti, dospel k záveru, že návrhu je možné vyhovieť.

9. Prikázanie veci z dôvodu vhodnosti (delegácia) predstavuje výnimku z práva účastníka na zákonného sudcu zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj výnimku z o zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. Prejednávanie a rozhodovanie vecí súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie určitej veci inému súdu, len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne tak, aby bola zachovaná podstata, že sa jedná o výnimku, a nie pravidlo.

10. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie veci inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie a logicky tiež rozhodnutie veci iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov účastníkov konania, pričom na pomery účastníka konania, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ďalších účastníkov konania. Rozhodne nie zanedbateľný význam pri posudzovaní existencie dôvodov pre delegáciu má

samozrejme i stanovisko ostatných účastníkov konania.

11. Vo všeobecnosti platí, že okolnosti spočívajúce v tom, že účastník konania musí prekonať medzi miestom svojho pobytu a sídla vecne a miestne príslušného súdu väčšiu vzdialenosť a táto cesta k príslušnému súdu je preňho spojená s rôznymi organizačnými, finančnými, zdravotnými a inými problémami, s ú okolnosťami bežnými a samé osebe neodôvodňujú prikázanie veci inému súdu. Teda miesto pobytu niektorého z účastníkov konania, ani jej schopnosť (spôsobilosť) zúčastniť sa osobne súdneho procesu nie sú výnimočným dôvodom, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu.

12. Podľa názoru najvyššieho súdu s prihliadnutím na individuálne skutkové okolnosti v danej veci, najmä s ohľadom na záujem maloletého dieťa, predchádzajúce konanie vo veci úpravy rodičovských práv a úpravy styku na čas do rozvodu vedené na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 29P/20/2023, je dôvodné návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vyhovieť. Prikázanie veci Okresnému súdu Poprad v obvode, ktorého má maloleté dieťa spolu s matkou má bydlisko zabezpečiť najlepšie podmienky pre zistenie skutočného stavu veci rozhodného pre posúdenie starostlivosti súdu o maloleté dieťa matkou, ako aj pre konanie o úprave práv a povinností rodičov k maloletému na čas po rozvode, ktoré konanie je obligatórne spojené s konaním o rozvod manželstva účastníkov (§ 100 CMP).

13. Na základe vyššie uvedených dôvodov, preto najvyšší súd vyhovel návrhu navrhovateľky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti a vec na prejednanie a rozhodnutie prikázal Okresnému súdu Poprad.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.